

B R Y D I T E C V I V S P I A N

Anni mundi.	Anni Pont.		Anni Imperat.	Anni salutis
		Matthias Pannonicus rex, postquam oppidum Sabaz Turcerum praesidio firmatum armis ce- pisse, Vienna Austria ciuitatem expugnat occupatq. Duces Bavarie Christophorus & Albrechtus fratres, de patre inter se dominio belligantur.		
6685 2		Maximilianus Austricus decimo sexto die Fe- bruarii communis electorum principis uero, Fran- cofurtius rex Romanorum declaratur, ac decimo Aprilis iuxta mortem Aquilegiani coronatur. Albertus Marchio Brandenburgensis, prin- ceps bello & pace clarissimus, Achilles Ger- manicus nuncupatus, diem extremum clausit in hisce comitiis.	47	1486
		Carolus dux Saxonie sextus, auxilio Ludo- vici Stortiae, cognatum suum Aloygium Salu- tiarum Marchionem post multa bella super- rat ac omni ditione ipsolet.		
		Alphonitus Calabria dux, Insubrium & Floren- tinorum auxiliis confirmatus, Robertum Sanfe- verinatem cum finibus regni arceret, cum Roman. Pont. oppida populatur. Quia de re necesse fuit Innocentio pacem dare Ferdinandu Stellae regi. Albrechtus dux Bavarie captus aliquot aduer- sum se confitupratus castris, Ratizbonam tandem occupat.		
6686 3		Sigismundus Austria dux, pro componendis rebus dominorum Arculi & Lodroni, exerci- tum in agrum Roboreensem ducit, ibi q[uod] us- tis bellii evenitis certando, tandem iuxta Iri- denum Venetos omnino uincit.	48	1487
		Regnum Bethicum, quod & Granata dicitur, virtute bellica a rege Hispanie obtinetur, egre- gium laudabile & Christianum facinus, de- cussus Hispanorum immortale.		
		Maximilianus rex, dolo Gallorum a Flandren- sibus capitur, obsideturq[ue] Brugia, sed breui post patris sui copijs ex Germania superiore aduentantibus liberatur,		
6687 4		Fridericus III Caesar, Gandavum obsidione cingit. Sueci pro iuanda mutua pace ac quiete, fodus inter se decennale inierunt, quod ita in uolabiliter diu magna suorum securitate con-	49	1488

lequantes,

CHRONICON.

Ann. mandi.	Ann. Pone.		Ann. imperat.	Ann. salutis
		seruantes, potentissimos quosque principes ad id longius extendendum allegerunt.		
		Genus Ligurum potentissima urbs, duci Mediolanatum post multa damna ciuitibus illa- ta tandem redditur.		
		Ionocentius Pontifex bello premitur.		
6688	5	Doriphori inferiorem Germaniam fortissimis stragametibus debiliant, nonnunquam hoc no- men sibi haud intermontura gloria comparant.	50	1489
		Ferdinandus v rex Hispanie, catholice co- gnomentum, ob crebras contra Saracenos ui- toria sibi & suis sortitur.		
		Nicolaus Brabantinus, à natiuitate sua cecus, homo ingeniosissimus Louanii primum arti- um magister, deinde auctoritate apostolica fa- cerdos, tandem Coloniae iuris Pontificij doctor creatus est, ac diu tunc scholis prælegendo tum ecclesiis concionando (semper oculis captus) non sine miraculo præfuit.		
		Salerni princeps cum complicebus, uix Colu- mniensem opera, per Alemanno in Gallias tyrannide regis Neapolim effugit.		
6689	6	Nouergiae à Ponti, permixtum est sine uino calicem sacrificare, quod ob immensa frigora uinum in eam regionem importatum mox aceicat.	51	1490
		Matthias Vngaria & Dalmatia rex, maximis in Turcas uictorius clarus, Viennae moritur, post quem dum Maximilianus Austriam tuâ cum dicta ciuitate recuperasset, ac maximo exerci- tu Albam quoq[ue] regalem cepisset, ab Vladislaio Polono Bohemorum rege præuentus ex pacto solum succelloribus suis regnum illud obtinuit.		
		Sigismundus Austræ dux liberalissimus, Co- mitatus Tyrolensem Maximiliano regi per manus tradidit gubernandum.		
		Oettingen domus ac tria hominum milia Constantinopolis fulmine pereunt.		
6690	7	Maximilianus rex conuenientum Imperii Ger- manici apud Norimbergam maximis dere- bus agitas.	52	1491
		Nigra legio, reliquæ exercitus Machia regis demortui, in finibus Moravia & Austriae latuo-		

Cc 2   Span:

E R V D I T I C V I V S P I A M

Anni mundi.	Anni Pont.		Anni imperat.	Anni salutis
		cinando extreum libi exitum peperit. Argenu fodine celeberrima in Sudeis montibus apud Annebergam colli coeperunt pri- mū à principibus Saxonia.		
		Facta pace inter Anglia & Gallia reges, At- trebatum à Maximiliani copia noctu ex iudicio capitur.		
669 1 8	Pontifex Max. Innocentius anno sui Pontifi- catus octavo peracto moritur, & apud S. Pe- trum magna fumeris pompa sepelitur. Expulsa sunt Hispania tota, centum & virgin- ti quatuor milia familiarum ludaicarum. Alfonius Portugallia rex aestate florente la- plus ex equo, sine liberis decessit, post quem Emmanuel eius frater regnum suscepit. Lapis triangularis ē cœlo prope Ensisheim cecidit.		55	1492
	Nautæ regum Castilia & Lusitania q̄ Oceanum in gresi, Terram nouam (quam nonnulli quartam terræ partem uocare audent) maiorum de- fidia iam diu incognitam, una cum plurimis fertilissimis dulisimisq̄ insulis in nostram & cognitionem & utilitatem reuulere. Ciuitates Imperiales Germania, communi expeditione Lycum occupant, ac ducem Ba- varie Ratisponam in integrum ad ipsorum confederationem restituere compellunt.			
669 2 1	Pont. ALEXANDER ejus nominis vi. Hi- spanius, patria Valentinus, ante Rodericus Borgia dictus, sedis annis undecim, diebus octo, Friderico III Imp. In Lynt mortuo, Maximili- lianus eius filius, qui iam cum patre septem an- nis regnauerat rex Romanorum, solus re- gnat uiginti sex annis. Ludovicus Sforzia cum diu Mediolanensem gu- bernator fuisset, dux creari affectauit ibidem, contra Ioannem Galeatum nepotem suum ex forore, haud sine infinita totius Lombardie deuastatione.		54	1493
	Conjuratio obvocatorum quorundam, qui extre- ma toti Elfatia iudicioq̄ aulico apud Roto- uillam Herciniam ministrabatur, dicto ciuitate consipita est. Turca Croatiae depradantes, Maximiliani Cœfariis exercitu in fugam conuerteri sunt.			MAXIMILIA- NVS Romano- ruus Cœsar an- nis 26.

Carolus

~~C H R Y S T A L C O.~~

Anni mense	Anni Pont.		Anni imperat.	Anni salutis
6693	2	Carolus rex Francie, Parpignacum & Rof- fionem restituit regi Arragonis.	1	149
		Ordo pénitentium mulierum, ex mulieribus publice peccatricibus Parisiis cœpì, per præ- dicationem fratris Ioannis Tisseram ordinis Minorum inchoatus.		
		Hermolaus Barbarus Venetus Patriarcha Aquilienensis, non ille graui bonarum literarum factura Roma moritur.		
		Frater Hieronymus Ferrariensis, qui à Floren- tinis propheta credebatur, aduentum Gallo- rum in Italiam prædictas.		
		Carolus eius nominis VIII. paulo post exerci- tum per Italiam ducens Neapolim petiit.		
		Angelus Politianus vir eloquentissimus, & linguae Latinae index atque illustrator Floren- tiae quadragenerius moritur.		
		Paulo post Ioannes Picus Mirandula Comes, nobilis & admirandus Philosophus etiam Fioren- tiae iuuenis moritur, fratriatu multorum expecta- tione de multarum bonarum literarum & maximè circa philosophiam & Theologiam restitutio-		
		Circa aduentum Caroli in urbem Romam, pars molis Hadriani, quod castrum lanci An- geli dicitur, collapsa sponte ruit: Romani pro- ostento habueunt: Ingresso rege Carolo urbe, Alexander ob fidem securitatis dedit ei Caſa- rem Cardinalem quem unice dilgeberat, qui ut uafer & astutus erat, occulit in itinere aufu- git a rege rediens ad Pontificem.		
		IItem Alexander Zizymus fratrem magni Tur- cae dederat regi Carolo, sed prius ut fulpicatum est uenenatum toxicō, unde traditus Carolo statim moritur. Volebat autem rex eo usi, ut ferrur, nullus copia aduersus Turcam. In accessu Caroli regis ad Neapolim, Aqui- lani se & locum suum statim dederunt, illi ue- ro qui in munitione erant S. Germani reliete- re voluerunt, sed continuò oppidum obtinuerunt est, & expugnatum atque direptum.		
		Hac tertius fama rex Alfonsus fugit in Si- ciliam, relicto regno Neapolitanus filio Ferdinando,		

Cc 3 CaroJus

ERUDITI CVIVS PLAM

Ann mundi.	Ann Pont.	Carolanus Neapolim aduentiens à ciuibus admis- titur, his successibus accedit Apulia, Calabria & Lucania.	Ann Imperat.	Ann Salutis
		Hoc anno magna strage Gallorum apud Salinas Burgundia à Germanis facta est. Blanca Maria, ducissa Mediolani, apud Oen- pontem, Serenissimo Romanorum regi Maxi- miliano decimo sexto die mensis Martii ad tetas nuptiales maxima iolenitate traducitur.		
6594	3	Carolo Gallo iam regno Neapolitano par- to, rebus compotitis, & legibus iatis, inq[ue] Gallias reditum paranti, Ludouicus Sforza Mediolan- ensis dux, & Veneti cum multa armatorum copia impedimentum parant ad Tarum, siue ut uocat Fornouium, ne domum abire posset. Quo- rum fructu fuere conatus, ut potius qui se fo- re arbitrantur ob recentem & multo copioloriem militari uictores, uictos credit posteritas. Non multo post Neapolitanu[m] a rege Gallie de- fecerunt, Ferdinandusq[ue] denuo in regem tu- scepserunt. Maximilanus Romanorum rex co- mitia apud Vuoriam celebrat, propter Tur- carum excursiones, ac regi Gallorum in Italia ty- rannidem. In quibus etiam Eberhardus Comes Vuistemberg & Montpellieardi, Barbasus di- sus, magna celebritate uicelimo primo die lu- li primus dux in Vuistemberg & Teck creatur.	2	1495
6595	4	Hoc anno ad Neapolim in caltris Galliorum morbus atrociissimus, uulgō mala Frantzofz, primum effervuit nullo tere remedio, licet an- no Domini 616. similes Elephantis leabies aut impetu homines toto corpore non minus molestare feratur. Genuenses cum Luccinibus de finibus bello contendunt. Conuentus procerum Germania Lindauum conscriptus & cōspicuus, ingruentibus alijs cau- sis tandem sequentia anno Friburgi Brisgauze completur. Mulier quādam Aemilia nomine, cuius curādam Ebulano nupta, post duodecimum matrimonij annum in Aemiliū mutata est, ac deinceps	3	1496

CHRONICO

Ann mundi.	Ann Pont.	uris conuerata, aries viriles in patria exercuit, uxoremq; propriam, restituta dote, iussu Fer- dinandi regis Sicilarum duxit.	Ann imperat.	Ann salutis
	Vladislaus rex Vngarorum, facto diuortio cum Beatrice Aragonenii, grandi pecunia alteras à Papa impetravit nupias: itaq; filiam dominum de Gandala Valonis poltea uxorem libi iunxit.			
6696 5	Carolus rex Gallie in castro suo Ambalte de- em suum claudit, cui succedit in regnum Ludo- vicius huius nominis xii, is mox Annam Britan- niam reginam à Carolo relicitam uxorem ducit. Idem Ludovicus exercitus apparatum mitit Altam, in qua recepto exercitu & accelerante in Alexandria, celerius omnium opinione in po- testate regis Gallorum redactam, Ludovicus Sforza cum theiauro luō in Germaniam ad Maximilianum Caſareum ocyus contendit. Illiſtris Auctris princeps, dux Sigismundus, Comes Tyrolis moritur.	4		1497
B 6697 6	Fauentia à duce Valentino pro Pontifice ca- pitur, & Catharina domina Poroliū, ab eo- dem capta Romam adducatur. Eberhardus junior, secundus dux Vnittember- genilis, conscientia malæ administrationis, du- catum defersit, Vimam primo, ac deinde Heidel- bergam proliquit: Cui confelitus Maximilianus Caſar fratrem Vdalricum uix undecennem dediſ ſuccellorem, Turcarum Imp. Ingens arma- torum u Seruian, Ralcam, Boilian regnum, ac Bulgariæ partem non contennendam occupat. Bellum hoc tempore habigum inter Heluenos & Sueos, in quo quidē bello ſuperantur primo Sue- ui Auctri in loco qui dicitur septem ecclesiarium. In die S. Catharina sexaginta milia Tarco- rum in Podolia à Polonis caſalunt, ac qua- draginta militi frigoribus niueis obſtruuntur.	5		1498
6698 7	Galli Mediolanum ingreditur, & lexio quo ingrediſſi mente ab eodem loco expelluntur. Circa finem Ianuarii haud longe à tontib. Rheni inter ducem Auctri & Heluenos exorta est gran- dis turbatio, que paulatim per hunc prædicti flumi- nis descendens, quaque uelut utrig ad Batileam,	6		1499

S R V D I T I S C V I V S P R I A M

Anni mundi.	Anni Pont.		Anni Imperat.	Anni Salutis
		commoto uniuerso imperio, bellum suscitauit atrocissimum: in quo diuersis locis uiginti mil- lia pugnatorum occubuisse teruntur, uincientibus semper Heluenis apud Frastent, Hard, Schyua, derloch Bruderholz, Dornegk &c. Cremona ducatus Mediolanenum ablata, circa omnem expugnationem in Venetorum manus Gallorum consenuit deuenit. Balles Rauracum init toodus cum Heluenis & sum temporis in ea urbe uicelimo secundo die Septembbris Caesar Maximilianus, certis in- teruenientibus arbitris & pacitis cum Heluenis tecit.		
6599. 8	Ludouicus Flotia dum persecuitur hostem, in manus bottium proditorie deuenit, & in Gallias omni perditio dominio abducitur, ubi tandem naturali fato concelsit. Ascanius Cardinalis Ludouici frater, in fuga capitur, & tandem a Veneuis regi Gallorum traditur. Alexander Pont. libitum concedit. Emmanuel Lulitanus rex naues ad Indiam, cir- cum nauigata Africa, mittit, & res claras ac memoria dignas aggreditur, que narrante Aloysio Csamalito Veneto, qui illius pere- grinationis comes fuit, cognita sunt. Iosephus Iadius Alexander v. i. Roma res Chris- tianas presbyteri Ioannis, & ecclesiarum Orienta- lium, ultimae Indias nostris laus similes narrat.	7	1500	
6700. 9	Philippus Archidux Austriae, peractis Caroli Ipoliti primogeniti fili, ac Claudio Ludouici filii nuptiis, amicitiam firmat cum rege Gallorum, & in Hispaniam ad locrum reginam translit. In Germania multissimi locis luores instar do- minice cracis, & iniugis passionis domini, uisitementis & corporibus tam uirorum, quam mulierum inopinato apparuerunt. Fiorentini, Senentes, Bononienses, Ferrarene- ses, Manuanii & comes Eridani ciuitates Gal- lis confederantur. Desiati Imaele, id est, propheta Imaele qui dicitur Sophi, perfidum rege, rumor mirabi- lis cepit audi.	8	1502	

Neapolis

CHRONICON

Annus mundi. Pont.	Annus imperat.	Annus salutis
6701 i 10	Neapolis, missus à rege Gallorum copijs, iterum in regis Gallorum uenit potestatem, & Fridericus eorum rex in Galliam uenit. Alexander rex Sarmatiae cum socio suo Mocobitarum duce, de finibus regnorum beligeratur. Norimbergenses ciues maxima clade ab equitibus Marchionis Onosspachensis afflentur. Margarita Austria Philiberto Subaudien- sium octauo duci nubis. Illustrissimus Saxoniae princeps elector, Dux Fridericus, Academiam Vuitebergen- sem fundat. Liga rutticorum, quam vulgo den bundt schuch uocant, in diocesi Spirensi seditionem immo- dicum aduersorum superiores suos excitat.	9 1502
6702 i	Alexander vi moritur, cui succedit IVI S 111. antea Franciscus Piccolomineus Senen- sis dictus, qui paucos dies uixit. Hunc terunt diui Petri Apostolorum princi- pis uestigia imitatum. Mortuo Augustino Barbaricō Venetorum duce illustrissimo, Leonardus Lauretanus reipublicae preficitur. Crucicula in uelibus hominum, per totam ferē Germaniam, & in panibus quoque sani- laceis denouo apparent. comes Raisitanus classem ducit in Tur- cas, qui rebus intelicter apud Mytilenem actis, uix fe in Galliam recepit.	10 1503
	Ioannes Dalburgius Vuornatiensis episco- pus doctissimus & literatorum omnium Mœ- cenas diem exterritum obiit. Pio III Sufficiens est IVI LVS II. Pon- tifex, natione Ligur Saonensis, sedit decen- nio.	
6703 i	Arturus Henrici vi regis Angliae filius, Mariam regis Arragonie filiam, duxit in uxorem. Porrus magnus Mauritaniae Caſariensis in Africā à rege Hispanie obtinetur.	11 1504

Philippus

E R V D I T I C V I V S P I A M

Ann.	Ann.	Ann.
Mundi.	Pont.	Imperat.
	Philippus Collella princeps, Archidux Austriae, et alle Hispaniam petens aduerso vento una cum coniuge compellitur in Angliam, unde secundis flutibus restitutus, prius munieribus magnifice a rege insula donatus, abit, iuam navigationem in Hispaniam peragens.	
	Pot obitum ducis Georgii, intestino bello Comites Palatini Rheni, ac duces Bauariae de hereditate digrediuntur, donec Maximiliano Imperator partes suas interponentie arx Kopfstein cum Bentzensoerio capitur, ac Palatini passim expugnantur, magnaq; Bohemorum copia luxuria Ratissonam occidit.	
6704 2	Omnes in regno Granatae coguntur aut fidem Christi tueri, aut e regno migrare. Ex altera parte Africa regnum Magnicongo regi Lusitanie federatum fidem Christi. Incepit. circa principium mensis Iulij Maximilianus Caesar comita Coloniz Agripina habuit, ubi bellum Bauanicum componitur, & Palatinus Rheni in graniam cum Imperatore reddit. Ioannes Louanus Pontanus, qui iuxta & in componendo carmine & in dictando soluta oratione elegansissimus ac Ciceronianus ab Iulis est habitus, cum nullo preceptore Philolophilus summus Astrologus, perpicillissimus euastisser, septuagenario maior Neapolis obiit. Audita rebellione Ducus Geldria Maximilianus Caesar cum Brabantinis & Germanis suis oppidum Arnhem oblidens, ducem imperata facere coegerit.	12 1505
6705 3	Elizabeth, maiori illa utrago Hispaniaz regis axor, post triumphatos Saracenos ultam cura morte commutauit.	
	Sophi Perse & Turca in Asia confligunt, ac eatis multo Turci narratur Perse qualissime superior. Comes per aliquot dies apparuit sub Vista maiore mente Augusto, Venerabile Gymnasium Francofurdire ad Oderam a Iachimo Brandenburgense Morabione se primitus electore fundatur.	
	Maximilianus Caesar in rebellibus Vngaros expe-	

dittorem

CHRONICON

Ann mundi.	Ann Pont.		Ann imperat.	Ann salutis
	ditionem mouer, ac capto Posonio, primores regni in suas pertraxit, pacemq; fecit. Mylhusen oppidum ad Heluetios federe le- coniunxit.			
	Ludoutus Gallorum rex, rupte scedere & pacto fendi Hsganoa præstito Lombardiam armato milite ingreditur.			
	Philippus Castellæ & Legionia princeps, Ar- chidux Austriae, filius Maximiliani, ac pater Caroli imp. Burgis in Hispania moritur men- te Septembri. Iulio Pontifici Maximo Bononia restituitur, pulso Ioanne Bentuolo.			
6706 4	Genuenses qui paulo ante rebellauerant, & suos nobiles expulerant, cutis omni opinione à Lu- douico XII. Gallorum rege superantur, & acce- ptis quibuscunq; regibus in deditione ueaniunt. Paulus de Nouis tinctor, quem ducē eorum Ge- nuenses creuerant, ex confictu per mare fugiens, Pilis à clavis Gallica capitur & decapitatur Genue.	14		1507
8	Comitia imp. Augustus Constantinus habuit cum principibus regni Germanici, à uicelimo tertio Aprilis die in Augustum mensem uig. Sponsalia contrahuntur inter Carolum regem Castellæ Archiducem Austriae, & Mariam Hen- rici VII Anglorum regis filiam.			
	Carolus dux Geldriæ rupta concordia aduer- sus Maximilianum, suppetis regis Gallorum Brâ- abantinos uehementer molestauit, frustra opistulante Cæsare.			
6707 5	Imp. Maximilianus, Pont. Max. & Gallia rex, confederationem Camerac faciunt, ut communis apparatu bellico expeditionem in Venetos mo- ueant, quod duo machinant uaria Martis alea decennale se ē libi utriq; prælum suscitauit. Mense Februario mortuus est Viennae Pan- nonum Conradus Celtes Proctulus, primus Poëta Laureatus inter Alemannos. Germani in Valle Cadubrii à Veneris occi- duntur, à quibus & Forotulium diripiuntur. Defuncto Alberto Bavarus duce, uxor eius, foro Maximiliani Cæsarius, cœnobium tertie regule S. Francisci ingressa, Monarchæ uitam solitariam deinceps egit.	15		1508

Satrapa

B R V D I T I C V I V S P I A M

Annus mundi.	Annus Pont.	Annus Imperat.	Annus salutis
	Satrapa quidam Machuliorum ex Barbaria, uulgo rex à Feus dictus, apud Cæsarem à Germania exular.		
6708 6	Conuentus procerum Imperii, à Maximiliano ad Calendas Maii Moguntiam indicitus, soluitur, & ad festum S. Ioannis Vuormotiae celebratur. Pisani in potestate Florentinorum veniunt Veneti instruunt utrinque aciebus cum Luduico Francorum rege configunt, à quo obtinetur in campo, & Bartholomæus Dalianus Dux exercitus eorum captus, primum ducitur Mediolanum, deinde in Galliam. Veniunt in potestatem Gallorum Brixia, Bergomum, Cremona, Crema, & reliqua quæ rex fui uris eile causabatur. Mirabiles & inauditi terræmotus urbē Constantiopolim uexauerunt, domus innunerae & arces ruerunt, arx præcipua tyranni colapsa est, ut tyranus, qui nunc est magnus Turca, alio confugere compulsus sit. Populus multus & procures quam plurimi, turbine intercepti, perierte. Maximiliani Cæsar Veronam, Parauium, Terullum, & suorum sociorum quam plura in Veneti recuperat. Iulius 11. Seruam, Ravennam, Imolam, Fauentiam, Foroiulium, & reliquias ecclesiæ terras, quas detinebant Veneti, obtinet. Rex etiam Hispania Brundusia, Tarentum & alia ab eiusdem derentia sua ditoniam recuperat loca. Oranum in Africâ Hispani capitul. Septem homines sylvestres ex ea insula, quæ terra noua dicitur, Rothomagum adducti sunt cum cimba, uestimentis & armis eorum: Fuligine sunt colorum, grossis fabris, stigmata in facie gentes, ab auro ad medium mentum instar liuidæ, uenula per maxillas deductæ, Barba per rotam uitam nulla, neque pubes, neque illius in toto corpore pilus, præter capillos & supercilia: Baltheum gerunt, in quo est bursula quædam ad tegenda uerenda, idioma labris formant, religio nilla: Cimba eorum corticea, quæ homo una manu euherat humeros: Arma eorum, arcus lati, chor-	1509	6

dæ

C H R O N I C O N

Annus mundi.	Annus Pont.	Annus Imperat.	Annus salutis
	dæ ex intestinis aut neruis animalium: Sagittæ cannae faxo aut osse Pisces acuminata. Cibus eorum carnes rotte, potus aqua, panis & uini, & pecuniarum nullus omnino usus. Nudi indecunt, aut uestiti pelibus animalium, uisorum, ceruorum, uitorum marinorum, & similium. Regio eorum parallelus septimi climatis, plus sub occidente quam Gallica regio supra occidentem. Apud Bernam Helueniorum, Prædicatori ordini monachij, obgannientes in purissimum intermerata virginis conceptionem, ob dolosissimum maleficium comburunt, magna Bernensis gloria, infiriarum semper benedictæ virginis ultoribus. Erphurdia ciuile bellum inter plebem & senatum propter insolitas exactiones surgit, adeo ut dux Saxonum & Episcopus Moguntinus pro ea re arma sumerent, tumultus tamen ille Smalkaldiae per Episcopum Heribolensem poltea consopitus est breui. 5709 7		
	Iulius Pont. Max. reconciliatur Venetis & exercitum ducēs Mutinam caput, & Mirandulam, quā Ioannī Franciscō Pico loci domino restituit. Bugia in Africa obtinetur ab Hispanis. Terræmotus magni quatiunt Florentinam, Ravennam, Venetas, Foroiulium, & plerasq; alia loca cum magno incolarum in Italia terrore. Conuentus principum Germaniæ, unā cū Galia, Arragonum, Vngarorum & Bohemiæ regū oratoribus edito Cæsaris apud Augustam Rhetæ celebratur. Franciscus dux Mediolanensis apud Cæsarem in Germania exultat. Guilhelmus Hassia, princeps libertati restitutus, patriæ dominium, aduersus fratris sui defuncti filium, affectat: Retamen coram Imperiū principibus penitus examinata, concordiam cum tutoribus intre compulsus est. 6710 8	1510	1511
	Mirandula recuperatur à Gallis, & Mutina Maximil. regi traditur, Bononia item defecit à Pôt. Cœciliū Gallicanum celebratur Turonis: Idem continuatur Lugduni. Tripolis in Africa obtinetur ab Hispanis. Augusta Vindelicorum uirgo quædā fuisse fer.		

Dd tur

GERMANI CVIVS D A N

Angi mundi.	Anni Pont.		Anni Imperat.	Anni Salutis.
		tur, nomine Anna, supra quadragesimum agēs annum, nec edens, nec bibens, neque egeres, nec dormiens, que pīs meditationibus in tanta uigilia salvatoris gratia miranda & stupenda operantis sustineri fallo est credita, nam ad extreum superstitiosis eiusmodi præstigijs tum Cæsari, tum diuīsimis quibuscū imponens: mere trix fallacissima est deprehensa, atque prædicta urbe proscripta, rādem Friburgi Voconiorum aquis, publico iudicio damnata submergitur. Generalis Concilij initia tentatū Pilis, petente Maximiliano Cæsare & Gallorum rege, & multis Cardinalibus adhærentibus assentibusq; Verū emergentibus caulis, Concilium id ē Pilis translatum est Mediolanum, & inde tandem ad Lateranum indicūtum. Senatus Constantiensis uolens ad Heluetiorum foedus transire, a Piscatorum tribu in ea urbē impeditur, resq; uicinorum opera, ac Cæsaris aduentu in statum firmiorem est commutata. Felix comes de Vuerdenberg armatus, Andréam comitē de Sunneberg in uenatione occidit.		
6711 9		Pontifex nouum parat exercitū, descendunt Helvetii Insubrium terras ustantes ad confina Mediolani. Brixienes à Gallis ad Venetos turpissime deficiunt suscepito præfido vñ eterno. item & Bergo menses re infecta abscedunt: Helvetii nec præbentes, nec collatum suspicentes itidē abeunt. Brixienes continuo à Gallis superantur, robur Venerorum cum ciuiis ad multa milia cæduntur: urbis Brixia miserabilitate diripiunt, ita Dei credita est. Galli haec parva uictoria ad exercitum Pōtificis, qui se prope Rauennam recenerat, properant, congreguntur, cruenta committunt pugna iucundis exercitus Pōtificis & auxiliarium eius. Capitur Petrus de Nauarra, qui fuerat pro parte Pōtificis, & ceciderunt utrinque capiductores multi, inter quos cecidit dux Nemoriensis duktor exercitus Gallorum. Finito hoc bello Rauenna à Gallis diripiunt. Rauenna paulo antē natum fuerat monstrum, cornu in capite, alas habebat, brachia nulla, pedem unum ut ait rapax, oculum in genu, lexum utrumq; in medio pectoris Ypsilon & crucis effigiem,	1512	

NOV.

CHRONICON.

NOVA TEMP
RVM CONTINVATIO GERMANI
CVIVSDAM.

Anni mundi.	Anni Pont.	CAESAR Maximilianus Comitia Treveris cū principib⁹ regni Germanici agitat, præfentu- bus etiā oratoribus Pontificis Romanis, regni Gallia, Anglia, Navarra, Vngaria, Polonia &c. Vbi tandem tunica domini in consutulis reperta narratur. Circa festum Ioannis Baptiste seditio magna inter ciues & senatum Spira exoritur, quam Ma- ximilianus Imp. sola legatione compelavit. Pötifex interfectis expulsiςq; Gallis, Rauennā denovo capi, ac Maximiliano Cæsari, Matthéo Langio proxoneta, reconciliatur iterum. Concilium generale ad Lateranum Romę Iuli- us ad caput mensis Mai inchoarat, in quo præ- ter ea quæ de anima immortalitate statuit, nihil memorabile decernere amplius potuit pius pater. Arx munitionis aëriat in finibus Hegouia, B Kregia dicta, iussu Cæsaris a confederatis Sue- via destruitur mense Nouembri. Vicelimo nono die mensis Decembris Maximi- lianus dux Mediolanensis, filius Ludouici & fa- emortu⁹, expulsi per Cæsarem Gallis, victor in patriam redit. 20 1513	
67121	Mortuo Iulio Pont. in Februario, paucis diebus post, LEO X Papa creatur, ante Ioānes de Me- dicis Florentinus dictus, sedi annis ferō nouem. Plebs seditionem atrocem aduersus magistratū & senatores Colonie excitat, nec pacem furib⁹ da prius admittit, quam optimi opulentissimi q; quiq; securi percussi sunt. Ioānes Nortuegia Daniæq; rex, cū diu mul- tumq; cū Suetijs, qui ipsum nolebat regem su- um agnoscere, bella gerisset, uita defunctus est, relicto Christierno, eius nominis II filio successore. Henricus rex Anglia Picardiæ deuastat, ac præ- sidio Maximiliani Cæsaris Tarianensem ciuita- tem Gallo eripit, depopularit, & solo equat: In- terea Iacobus Scottus rex Angliam eripuit & de- solatus est, victoriq; ibidem siue uitæ sue accepit.		D 2 Helueni

Dd : Helvetij